

การพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา
รายวิชาการออกแบบและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
The Development Problem Solving Thinking Skills
in Design and Technology for Mathayomsuksa 3 Students

นพฤทธิ์ ศรีเที่ยง^{1*}, ปาริชาติ ประเสริฐสังข์², ทนัทยา คำคุ้ม³
Nopparit Srithiang^{1*}, Parichart Prasertsang², Tananya Khamkhum³

^{1,2} หลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
^{1,2} Curriculum and Instructional, Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University
³ คอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
³ Computer Education, Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University

*Corresponding email: nopparit.sri@reru.ac.th

Received: 25 March 2022; Revised: 20 May 2022; Accepted: 9 June 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยปฏิบัติการครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหารายวิชาการออกแบบและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกุกาสิงห์ประชาสรรค์ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รายวิชาการออกแบบและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบบันทึกอนุทินการเรียนรู้ แบบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหาเป็นแบบปรนัย 2 ชุด ชุดละ 12 ข้อ และแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า วงจรปฏิบัติการที่ 1 นักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหา คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 33.67 คะแนน มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 70 จำนวน 3 คน ของนักเรียนทั้งหมด 15 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และวงจรปฏิบัติการที่ 2 กลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 70 มีทักษะการแก้ปัญหา คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 44.58 คะแนน มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินจำนวนเพิ่มขึ้น 8 คนรวมเป็น 11 คน จากนักเรียนทั้งหมด 15 คน คิดเป็นร้อยละ 73 นั่นหมายความว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีทักษะการคิดแก้ปัญหาผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42

คำสำคัญ : ทักษะการคิดแก้ปัญหา, การออกแบบและเทคโนโลยี

ABSTRACT

This research The Development Problem Solving Thinking Skills in Design and Technology for Mathayomsuksa 3 with a target group of 15 people by choosing a specific.

The tools used in this research were the research-based learning management plan. Science and Technology Learning Subject Group Design and Technology Course of students in Grade 3, a record of the study diary. The problem-solving skills questionnaire was a multiple-choice questionnaire, two sets of 12 questions each, and a student satisfaction scale. The data analysis statistics were mean, percentage, and standard deviation.

The results showed that operation Cycle 1 Student have problem-solving skills. The average score was 33.67 points. There were 3 students who passed the assessment criteria at 70 percent, of the total 15 students representing 20% and the second operating cycle. The target group that did not pass the assessment criteria, 70% had problem solving skills. The average score was 44.58 points. There were 8 students who passed the assessment criteria, totaling 11 out of 15 students, representing 73%. This means that the target group has 70 percent of the students' problem solving skills. Satisfied with learning management through a search for knowledge at a high level has a mean of 4.42.

Keywords: Development Problem Solving, Design and Technology

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้เป็นกรอบทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา วางแผนจัดการเรียนการสอนและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดให้ พร้อมทั้งดำเนินการวัดประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีคุณภาพตามหลักการของหลักสูตร เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560: 30) การศึกษาถือเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า ก้าวทันโลก และนานาชาติ ในยุคเทคโนโลยีที่ไร้พรมแดนที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา ผู้เรียนจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาตนเอง เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ประสิทธิภาพในกระบวนการทางความคิด ใช้ความคิดในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้ก้าวทัน และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง (สุธาธินี กรุดเงิน และ พรสิริ เอี่ยมแก้ว, 2564: 189-202)

วิทยาศาสตร์จึงเข้ามามีบทบาทการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เป็นการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่ไม่ใช่สิ่งมีชีวิต และสิ่งมีชีวิตรอบ ๆ ตัว ที่ได้จากการสังเกต และรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาหา ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ 1 จนสรุปเป็นกฎ ทฤษฎีมาเพื่ออธิบายสิ่งที่เกิดขึ้น อีกทั้งวิทยาศาสตร์ยังเป็นพื้นฐานของการนำไปประยุกต์ใช้กับศาสตร์สาขาอื่น ๆ เช่น วิศวกรรม สถาปัตยกรรมวิทยาศาสตร์สุขภาพ เป็นต้น (จุไรรัตน์ สนสีดา, 2560: 21-37) ซึ่งล้วนแล้วจะต้องมีความรู้พื้นฐานทางวิชาวิทยาศาสตร์ทั้งนั้น ประเทศไทยได้จัดให้มีรายวิชาวิทยาศาสตร์ (ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา

โลกดาราศาสตร์ และอวกาศ และเทคโนโลยี) ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการทำการปรับปรุงหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยการนำสาระที่ 2 (การออกแบบและเทคโนโลยี และสาระที่ 3 (เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) จากกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มารวมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยมุ่งหวังให้นักเรียนได้เรียนรู้วิทยาศาสตร์ ที่เน้นการเชื่อมโยงความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์กับกระบวนการทางเทคโนโลยี มีทักษะสำคัญในการใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูล โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ ทั้งนี้ นักเรียนจะมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ ในลักษณะการลงมือปฏิบัติจริง (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2560: 2)

จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีของโรงเรียนกู่กาสิงห์ประชาสรรค์ พบว่า นักเรียนมีปัญหาในการแก้โจทย์ปัญหา ไม่สามารถวิเคราะห์โจทย์ได้ เนื้อหาวิชามีความซับซ้อน และปัญหาที่พบส่วนใหญ่มาจากการขาดความสนใจในการเรียน ทำให้ไม่สามารถทำแบบฝึกหัดที่แตกต่างจากตัวอย่างได้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และจากรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนกู่กาสิงห์ประชาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2563 พบว่าผลการประเมินของ O-Net ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีพุทธศักราช 2563 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.92 (โรงเรียนกู่กาสิงห์ประชาสรรค์, 2563) นอกจากนี้ปัญหาการสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนก็ยังเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านวิทยาศาสตร์ระดับต่ำ เป็นผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนจำเป็นต้องปรับปรุงการเปลี่ยนแปลงตามบริบทของการจัดการศึกษา และการพัฒนา

การสืบเสาะหาความรู้ เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย คือ การถามคำถาม ออกแบบการสำรวจข้อมูลการสำรวจข้อมูล การวิเคราะห์ การสรุปผล การคิดค้นประดิษฐ์ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสื่อสารคำอธิบาย (Wu and Hsieh, 2006) เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือค้นคว้าหาคำตอบและนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจในธรรมชาติของวิทยาศาสตร์โดยจะนำผู้เรียนไปสู่บริบทของการค้นพบความรู้ใหม่ ๆ (Rutherford, 1964) มุ่งให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจวิธีการทำงานของนักวิทยาศาสตร์เพื่อค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบตั้งแต่การตั้งคำถาม สมมติฐาน การทดลอง และการสรุปผล (Sund and Trowbridge, 1973) โดยครูผู้สอนต้องพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยการประยุกต์ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่มีอย่างสร้างสรรค์ รวมถึงการพัฒนาทักษะชีวิตที่ใช้ได้จริงกับครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและประเทศชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2555) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทิสนา แคมมณี (2552: 362) กล่าวว่า การพัฒนาแนวคิดถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์หรือนักเรียน เพราะความสามารถทางการคิดนั้นจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะในด้านอื่น ๆ ที่ไม่รู้จบ นักเรียนสามารถนำความคิดไปประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนในวิชาอื่น ๆ และใช้ความสามารถการคิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ตลอดจนจนเป็นผู้มีทักษะการคิดระดับสูงจึงจะสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพในสังคมปัจจุบัน

จากข้อมูลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน เพื่อฝึกให้นักเรียนได้เผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ พร้อมนำความรู้ที่ได้รับไป

ประยุกต์ใช้ได้จริง ช่วยให้นักเรียนมีมุมมองต่อทักษะการคิดแก้ปัญหาที่กว้างขึ้น เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ เพื่อใช้ในการตัดสินใจต่อการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ต่อการศึกษาในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดแก้ปัญหา รายวิชาการออกแบบและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกุ๊กกาสิงห์ประชาสรรค์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนกุ๊กกาสิงห์ประชาสรรค์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 15 คน ที่เรียนในรายวิชาการออกแบบและเทคโนโลยี

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

นวัตกรรม ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาการออกแบบและเทคโนโลยีแบบสืบเสาะหาความรู้

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ทักษะการคิดแก้ปัญหาและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

3. ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รายวิชาการออกแบบและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สาระที่ 4 เทคโนโลยี ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เทคโนโลยีกับการพัฒนางานอาชีพภายในชุมชนหรือท้องถิ่น หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และ ความรู้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานอาชีพ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นด้วยกระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรม

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รายวิชาการออกแบบและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สาระที่ 4 เทคโนโลยี

4.1 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

4.1.1 ศึกษาหลักสูตรโรงเรียนกุ๊กกาสิงห์ประชาสรรค์ โดยวิเคราะห์หลักสูตรคำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ขอบเขตเนื้อหาของวิชาการออกแบบและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

4.1.2 กำหนดเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ วิชาการออกแบบและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4.1.3 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 7 แผนการเรียนรู้ ใช้เวลาสอนทั้งหมด 12 ชั่วโมง 12 สัปดาห์

4.1.4 ตรวจสอบความถูกต้อง ก่อนนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ในแผนการจัดการเรียนรู้

โดยเกณฑ์การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 3.51 – 5.00 ขึ้นไป ซึ่งผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา มีผลการประเมินตั้งแต่ 4.42 ถึง 4.59 หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้มีระดับความเหมาะสมมากถึงมากที่สุดนอกจากนั้น ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำในส่วนของการเขียนสาระการเรียนรู้ และปรับความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.2 การสร้างแบบบันทึกอนุทินการเรียนรู้

ผู้วิจัยสร้างแบบบันทึกอนุทินเพื่อบันทึกการเรียนรู้ที่สะท้อนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนจากนักเรียนถึงปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างเรียน โดยครูผู้สอนไม่สามารถรู้ได้ว่านักเรียนคนใดเป็นผู้เขียน จะทำให้ผู้เขียนกล้าที่จะแสดงความเห็นได้อย่างเต็มที่เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในครั้งต่อไป โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.2.1 กำหนดขอบข่ายที่ต้องการให้นักเรียนบันทึก

4.2.2 ออกแบบหัวข้อตามขอบข่ายที่กำหนดไว้

4.2.3 นำแบบบันทึกอนุทินของนักเรียนเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

4.2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบบันทึกอนุทินของนักเรียนตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติต่อไป

4.3 การสร้างแบบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นหาแบบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหา เพื่อใช้พัฒนาการคิดแก้ปัญหา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.3.1 ทำการศึกษาทฤษฎี หลักการ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดทักษะการคิดแก้ปัญหา

4.3.2 ผู้วิจัยได้ทำแบบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหา เป็นแบบปรนัยเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือกจำนวน 24 ข้อ ใช้จริง 24 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 ชุด ชุดละ 12 ข้อโดยกำหนดประเด็นการประเมินคือ ระบุปัญหา การตั้งสมมติฐาน การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

4.3.3 นำแบบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหาไปหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบการใช้ภาษา และความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามโดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index Of Consistency) ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 หมายความว่า สามารถนำไปใช้ได้

4.3.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหา แล้วนำไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติต่อไป

4.4 การสร้างแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียน

ผู้วิจัยจะดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.4.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี ตัวอย่างเกี่ยวกับการสร้างแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้

4.4.2 ร่างแบบวัดความพึงพอใจ และแบ่งประเด็นที่จะประเมินเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1) ความพึงพอใจต่อเนื้อหา

2) ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน

3) ความพึงพอใจต่อสื่อการเรียนการสอน

4.4.3 การสร้างแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าของคำตอบเป็น 5 ระดับ เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ให้คะแนน 5 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ให้คะแนน 4 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ให้คะแนน 3 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ให้คะแนน 2 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ให้คะแนน 1 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.4.4 นำแบบแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนไปหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา นำเสนอให้ ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบการใช้ภาษา และความสอดคล้องของข้อความกับนิยามโดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Consistency) ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 หมายความว่า สามารถนำไปใช้ได้

4.4.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความพึงพอใจตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลใช้เวลาการปฏิบัติการทั้งหมด 12 ชั่วโมง โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

5.1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนรู้ใน รายวิชาการออกแบบและเทคโนโลยี จาก การสัมภาษณ์ครูผู้สอน และนักเรียน พบว่า เนื้อหาที่เรียนนั้นเป็นหลักสูตรใหม่ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560)

5.2 จัดปฐมนิเทศนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ให้มีความรู้ความเข้าใจถึงวิธีการเรียนรู้ บทบาทนักเรียน ชี้แจงจุดประสงค์ของการเรียน เป้าหมายของการเรียน และวิธีการประเมินผล ให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทราบ

5.3 ดำเนินการทดลองการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน รวมเวลา 12 ชั่วโมง โดยแบ่งวงจรปฏิบัติการเป็น 2 วงจร

วงจรปฏิบัติการที่ 1 ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 - 5 อยู่ใน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เทคโนโลยีกับการพัฒนางานอาชีพภายในชุมชนหรือท้องถิ่นและหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือและความรู้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานอาชีพ แบบบันทึกอนุทินการเรียน แบบทดสอบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหา 1

วงจรปฏิบัติการที่ 2 ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 - 7 อยู่ใน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การแก้ปัญหาชุมชนหรือท้องถิ่นด้วยกระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรม แบบบันทึกอนุทินการเรียน แบบทดสอบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหา 2 แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียน

ตารางที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลตามกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ

วงจรปฏิบัติการที่ 1		
แผนที่	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	ระยะเวลา
1-5	บันทึกอนุทินการเรียนรู้ แบบฝึกหัดหลังการจัดการเรียนรู้	ทุกแผน
	ทดสอบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหา	สิ้นสุดวงจร
สะท้อนผลการดำเนินงานวงจรปฏิบัติการที่ 1 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 2		
วงจรปฏิบัติการที่ 2		
6-7	บันทึกอนุทินการเรียนรู้ แบบฝึกหัดหลังการจัดการเรียนรู้	ทุกแผน
	ทดสอบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหา แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียน	สิ้นสุดวงจร
สะท้อนผลการดำเนินงานวงจรปฏิบัติการที่ 2 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป		

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ทักษะการคิดแก้ปัญหาจากแบบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหาในวงจรปฏิบัติการที่ 1 โดยนักเรียนทำแบบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหาซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัยจำนวน 12 ข้อ ข้อละ 5 คะแนน รวมทั้งหมด 60 คะแนน โดยคะแนนทักษะการคิดแก้ปัญหานักเรียนกลุ่มเป้าหมายจากแบบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหามาแสดงดัง ตารางที่ 1

ตารางที่ 2 คะแนนทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายจากแบบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหาท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 1

ทักษะการคิดแก้ปัญหา	เฉลี่ย
เข้าใจปัญหา (15 คะแนน)	7.33
ระบุสาเหตุของปัญหา (15 คะแนน)	9.33
การรวบรวมข้อมูล (15 คะแนน)	9.00
การวิเคราะห์ข้อมูล (15 คะแนน)	8.00
รวม (60 คะแนน)	33.67
ผลการประเมินร้อยละ 70	56.11
จำนวนนักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์	ร้อยละ 20 (3 คน)
จำนวนนักเรียนที่ ไม่ผ่านเกณฑ์	ร้อยละ 80 (12 คน)

จากตารางที่ 2 คะแนนทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายจากแบบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหาทำวงจรปฏิบัติการที่ 1 พบว่า ผลคะแนนของนักเรียนในกลุ่มเป้าหมาย มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 70 (42 คะแนนขึ้นไป จากคะแนนเต็ม 60 คะแนน) จำนวน 3 คน ของนักเรียนทั้งหมด 15 คน โดยคะแนนสูงสุดเท่ากับ 50 คะแนน ต่ำสุด 10 คะแนน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 33.67 คะแนน นั่นหมายความว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมายร้อยละ 80 ยังไม่มีทักษะการคิดแก้ปัญหา

2. ผลการวิเคราะห์ทักษะการคิดแก้ปัญหาจากแบบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหาในวงจรปฏิบัติการที่ 2 นักเรียนทำแบบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหาซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัยจำนวน 12 ข้อ ข้อละ 5 คะแนน รวมทั้งหมด 60 คะแนน โดยผลคะแนนจากแบบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหาแสดง ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 คะแนนทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายจากแบบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหาทำวงจรปฏิบัติการที่ 2

ทักษะการคิดแก้ปัญหา	เฉลี่ย
เข้าใจปัญหา (15 คะแนน)	9.58
ระบุสาเหตุของปัญหา (15 คะแนน)	10.42
การรวบรวมข้อมูล (15 คะแนน)	11.67
การวิเคราะห์ข้อมูล (15 คะแนน)	13.75
รวม (60 คะแนน)	44.58
ผลการประเมินร้อยละ 70	74.30
จำนวนนักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์	ร้อยละ 66.67 (8 คน)
จำนวนนักเรียนที่ ไม่ผ่านเกณฑ์	ร้อยละ 33.33 (4 คน)

จากตารางที่คะแนนทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายจากแบบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหาทำวงจรปฏิบัติการที่ 2 พบว่า ผลคะแนนของนักเรียนในกลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 70 (42 คะแนนขึ้นไป จากคะแนนเต็ม 60 คะแนน) ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 ทั้งหมด 12 คน มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินจำนวน 8 คน เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 66.67 จากเดิมเท่ากับร้อยละ 20 โดยนักเรียนที่มีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 100 คะแนน ต่ำสุด 41 คะแนน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 44.58 คะแนน เพิ่มจากเดิม 33.67 คะแนน นั่นหมายความว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีทักษะการคิดแก้ปัญหาเพิ่มคิดเป็นร้อยละ 75 ของกลุ่มเป้าหมายในวงจรปฏิบัติการที่ 2

นักเรียนที่ทำแบบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหาที่ไม่ผ่านพบว่า นักเรียนมีทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูล แต่ยังขาดทักษะในการเข้าใจปัญหา ระบุสาเหตุของปัญหาและการรวบรวมข้อมูล อาจเกิดจากประสบปัญหาการเรียนออนไลน์ อินเทอร์เน็ตไม่เสถียรหรือกิจวัตรประจำวันทำให้การเรียนรู้อันต่อเนื่อง แต่ นักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่ทำแบบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหาที่ผ่านเพิ่มจากวงจรปฏิบัติการที่ 1 นักเรียนสามารถปรับตัวกับการเรียนออนไลน์ได้ มีความมุ่งมั่น ใฝ่เรียนรู้ เข้าใจกระบวนการสอนมากขึ้น ครูหาข้อมูลและสื่อมาเสริมการสอนทำให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น

3. ผลวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนรู้จากอนุทินที่นักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านเกณฑ์ประเมินและไม่ผ่านแสดงความคิดเห็นโดยสรุปได้ว่า การใช้สื่อวีดิทัศน์ สื่อจากอินเทอร์เน็ต หรือสถานการณ์จริงเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจ ซึ่งเป็นแรงจูงใจในการเรียนรู้ได้ แต่ปัญหาที่พบในการสอนออนไลน์ซึ่งอาจจะส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้ไม่ต่อเนื่อง อินเทอร์เน็ตไม่เสถียร ผู้ปกครองไม่คุ้นชินกับการเรียนออนไลน์ ดังข้อความแสดงความคิดเห็นในอนุทินสะท้อนการเรียนรู้ดังนี้

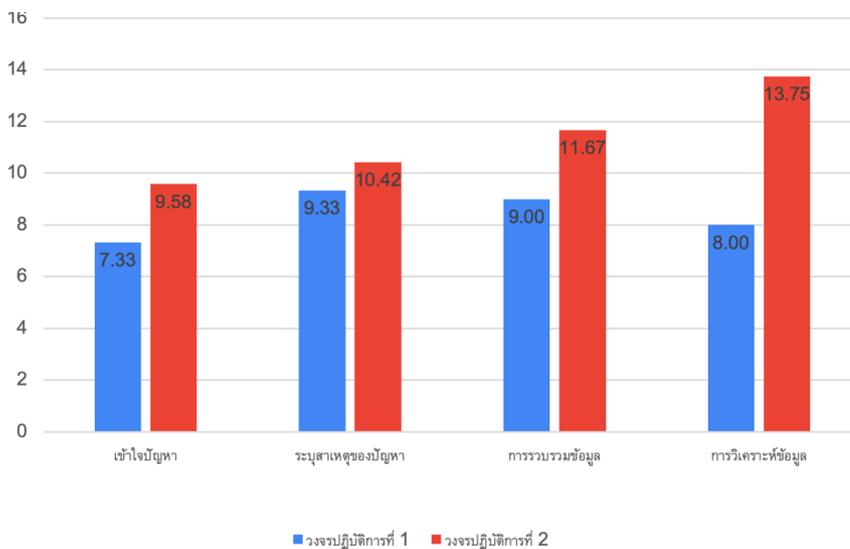
“คลิปวิดีโอที่ครูนำมาประกอบนั้นมีความเหมาะสม เข้าใจง่าย” (อนุทิน 12)

“บรรยากาศการเรียนเป็นไปด้วยความสนุกสนาน ทำให้เกิดความอยากรู้ เพราะได้เห็นตัวอย่างจากวิดีโอ” (อนุทิน 05)

“ไม่ค่อยได้เข้าเรียนเลยครับ แม้ใช้ไปเสี้ยววิว” (อนุทิน 07)

“อินเทอร์เน็ตช้ามาก ดูคลิปที่ครูเปิดไม่รู้เรื่องเลย” (อนุทิน 15)

นักเรียนในกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา รายวิชาการออกแบบและเทคโนโลยี ได้รับการทดสอบจากแบบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหา ส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านทักษะการคิดแก้ปัญหาเพิ่มขึ้นในวงจรปฏิบัติการที่ 2 มากขึ้นจากวงจรปฏิบัติการที่ 1 โดยนักเรียนมีทักษะในการเข้าใจปัญหา ระบุสาเหตุของปัญหา การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล อีกทั้งยังสามารถปรับตัวตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในการเรียนออนไลน์ได้ดีโดยมีการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านทักษะการคิดแก้ปัญหาดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 คะแนนนักเรียนแต่ละชั้นตอนในแต่ละวงจรปฏิบัติการ

จากภาพที่ 1 แสดงให้เห็นคะแนนนักเรียนจากวงจรปฏิบัติการ ด้านคะแนนเฉลี่ยโดยรวมของนักเรียนในวงจรปฏิบัติการที่ 2 เพิ่มขึ้นจากวงจรปฏิบัติการที่ 1 มีค่าเท่ากับ 12.33 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.80 โดยแบ่งรายละเอียดตามชั้นตอนดังนี้ ชั้นตอนเข้าใจปัญหานักเรียนได้คะแนนในวงจรปฏิบัติการที่ 1 และ 2 เท่ากับ 7.33 และ 9.58 ตามลำดับ ชั้นตอนระบุสาเหตุของปัญหานักเรียนได้

คะแนนในวงจรปฏิบัติการที่ 1 และ 2 เท่ากับ 9.33 และ 10.42 ตามลำดับ ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลนักเรียนได้คะแนนในวงจรปฏิบัติการที่ 1 และ 2 เท่ากับ 9 และ 11.67 ตามลำดับ ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนได้คะแนนในวงจรปฏิบัติการที่ 1 และ 2 เท่ากับ 8 และ 13.75 ตามลำดับ สรุปได้ว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา รายวิชาการออกแบบและเทคโนโลยีนักเรียนมีการพัฒนาทักษะเพิ่มขึ้น 11 คนจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 15 คน คิดเป็นร้อยละ 73 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน

ในการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายหลังจากจบวงจรปฏิบัติการที่ 2 ผลการวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่าระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ พบว่า คะแนนเฉลี่ยโดยรวมทุกด้านผู้เรียนมีความพึงพอใจระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 แบ่งเป็น ด้านสื่อการเรียนการสอนผู้เรียนมีความพึงพอใจระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.48 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนผู้เรียนมีความพึงพอใจระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.44 ด้านเครื่องมือวัดและประเมินผลผู้เรียนมีความพึงพอใจระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.41 ด้านเนื้อหาผู้เรียนมีความพึงพอใจระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.36

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา รายวิชาการออกแบบและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกุ๊กกิ้งประชาสรรค์ มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. วงจรปฏิบัติการที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้พัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา รายวิชาการออกแบบและเทคโนโลยี พบว่า มีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินทักษะการคิดแก้ปัญหา ร้อยละ 70 ทั้งสิ้น 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ของนักเรียนทั้งหมด สาเหตุที่นักเรียนในกลุ่มเป้าหมายยังไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 70 ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนยังขาดพื้นฐานความเข้าใจในการคิดแก้ปัญหา นักเรียนอ่านโจทย์ยังไม่เข้าใจ ทำให้ไม่สามารถระบุสิ่งที่โจทย์กำหนดมาให้ได้ นักเรียนอาจสับสนในบางประโยคของข้อคำถาม ใช้ความรู้สึกลงในการตอบคำถาม จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ผู้วิจัยยังพบว่าปัญหาที่ส่งผลให้นักเรียนไม่ประสบผลสำเร็จนั้นคือ นักเรียนขาดวินัย กลุ่มที่สอบได้คะแนนต่ำมีพฤติกรรมมาเรียนไม่ตรงเวลา และในสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ต้องมีการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ทำให้นักเรียนไม่ได้แสดงความคิดเห็น ไม่กล้าถามในสิ่งที่ไม่เข้าใจ ขาดบรรยากาศในการทำงาน ครูจึงคอยให้คำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนการคิดแก้ปัญหาอย่างทั่วถึง คอยอธิบายในสิ่งที่นักเรียนไม่เข้าใจ

2. วงจรปฏิบัติการที่ 2 หลังจากผู้วิจัยได้ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้อีกเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ต้องจัดการเรียนการสอนออนไลน์พบว่า จากวงจรปฏิบัติการที่ 1 มีนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินทั้งหมด 12 คน มีนักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 70 จำนวน 8 คน ซึ่งหากรวมจากวงจรปฏิบัติการที่ 1 ทั้งหมด 3 คนก็ยังไม่ผ่านเกณฑ์เช่นกัน รวมเป็น 11 คนของนักเรียนทั้งหมด 15 คน เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 73 จากเดิมเท่ากับร้อยละ 20 โดยเรียงลำดับคะแนนทักษะการคิดแก้ปัญหาแยกตามขั้นตอนได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.75 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 91.67 ลำดับที่ 2 การรวบรวมข้อมูล มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.67 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 77.80 ลำดับที่ 3 เข้าใจปัญหา มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.58 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 63.87 ลำดับที่ 4 ระบุสาเหตุของปัญหา มีค่าคะแนน

เฉลี่ยเท่ากับ 10.12 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 67.47 หลังจากผู้วิจัยได้ปรับปรุงรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มเป้าหมายผ่านเกณฑ์การประเมินทักษะการคิดแก้ปัญหาเพิ่มจากวงจรปฏิบัติที่ 1 สูงขึ้นถึง 8 คน นักเรียนกลุ่มนี้จากเดิมในวงจรปฏิบัติที่ 1 ทำคะแนนได้ดีอยู่แล้วซึ่งส่วนใหญ่ได้มากกว่าร้อยละ 50 มีทักษะในการคิดแก้ปัญหาเพิ่มขึ้น ที่เห็นได้ชัดคือขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยสูงถึง 13.75 คะแนนจากคะแนนเต็ม 15 คะแนน

จากการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา รายวิชาการออกแบบและเทคโนโลยี ทำให้ทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายสูงขึ้นมากกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยคิดเป็นร้อยละ 73.33 ของนักเรียนทั้งหมด ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาแนวคิดแล้วนำไปใช้ประยุกต์ใช้ได้ ด้วยตนเอง ทิศนา ขัมมณี (2552: 362) กล่าวว่า การพัฒนาแนวคิด ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์หรือนักเรียน เพราะความสามารถทางการคิดนั้นจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะในด้านอื่น ๆ ที่ไม่รู้จบ นักเรียนสามารถนำความคิดไปประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนในวิชาอื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมล พงษ์ปาลิต (2551: 86-88) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ที่ได้รับการสอนแบบแก้ปัญหากับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ที่ได้รับการสอนแบบแก้ปัญหากับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งส่งผลต่อความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ จากการสำรวจนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านเท่ากับ 4.42 สรุปได้ว่านักเรียนมีการพัฒนาทักษะควบคู่ไปกับความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เดชอุดม ไชยวงศ์ต (2559) ได้พัฒนาบทเรียนแบบร่วมมือบนเว็บโดยใช้เทคนิคที่เคโอที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหา วิชาการเขียนโปรแกรมควบคุมหุ่นยนต์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนบนเว็บที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาที่พัฒนาขึ้น มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ของเมกุยแกนส์ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมคุณภาพและความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ในการจัดการเรียนรู้พัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา รายวิชาการออกแบบและเทคโนโลยี 4 ชั้น คือ เข้าใจปัญหา ระบุสาเหตุของปัญหา การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ในทุกขั้นตอนมีความสำคัญมาก ครูจึงควรวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้รัดกุม ในการกำหนดสถานการณ์ปัญหาที่ชัดเจน ไม่กว้างเกินไป ครูควรศึกษาขั้นตอนของทักษะการคิดแก้ปัญหาให้เข้าใจอย่างละเอียด ลึกซึ้งก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ต้องคำนึงถึงระดับความคิดของนักเรียน ความเหมาะสมของเนื้อหา

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนมีแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ที่เป็นระบบ เป็นขั้นตอน จนเกิดทักษะการคิดแก้ปัญหา เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาได้อย่างดี ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนนี้ไปใช้เพื่อการฝึกให้นักเรียนได้ฝึกการคิดแก้ปัญหา เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้พัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาในเนื้อหาวิชาอื่น ๆ ที่มีความคล้ายคลึงของวิชาเหมือนกัน เช่น วิชาวิทยาการคำนวณ

2.2 ควรปรับเปลี่ยนแบบวัดทักษะการคิดแก้ปัญหาเป็นแบบอื่น ๆ เช่น แบบอัตนัย ให้ความสำคัญหลากหลายของแบบวัด เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน

2.3 ควรเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ยืดหยุ่นต่อการเรียนในทุกสถานการณ์ เช่น การเรียนออนไลน์

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับแก้ไขพุทธศักราช 2560)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จุไรรัตน์ สอนสีดา. (2560). ผลของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น ร่วมกับกระบวนการแก้โจทย์ปัญหาของโพลยา ที่มีต่อมโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ ความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา และเจตคติต่อวิชาฟิสิกส์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. การสอนวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เดชอุดม ไชยวงศ์คต. (2559). *การพัฒนาบทเรียนแบบร่วมมือบนเว็บโดยใช้เทคนิคที่เคโอที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหา วิชาการเขียนโปรแกรมควบคุมหุ่นยนต์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทิศนา แคมมณี. (2552). *ศาสตร์การสอน (พิมพ์ครั้งที่ 9)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิมล พงษ์पालิต. (2551). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบแก้ปัญหากับการสอนตามคู่มือครู*. [ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2560). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
- สุธาธิณี กรุดเงิน และ พรสิริ เอี่ยมแก้ว. (2564). ผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้บูรณาการแนวคิดสะเต็มศึกษาที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และเจตคติต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*, 16(3), 189-202.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2555). *การพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนยุคใหม่เพื่อรองรับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 ด้วยการบูรณาการไอซีทีในการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการ*.
- Rutherford, F.J. (1964). The Role of Inquiry in Science Teaching. *Journal of Research in Science Teaching*, 2(2), 80-84.
- Sund, R.B. and Trowbridge, L.W. (1973). *Teaching in Science by Inquiry in the Secondary School*. 2nd ed. Ohio: Merrill.
- Wu H. and Hsieh, C. (2006). "Developing sixth grades' inquiry skills to construct explanations in inquiry-based learning environments," *International Journal of Science Education*, 28(11), 1298 – 1313.